

*Aprobat de Consiliul de conducere al
Agenției Naționale de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare,
Decizia nr. 53 din 25 iunie 2021*

Plan național de acțiuni privind asigurarea calității
învățământului superior din Republica Moldova pentru perioada
2021-2023

Plan național de acțiuni privind asigurarea calității învățământului superior din Republica Moldova
pentru perioada 2021-2023

Cu sprijinul programului Erasmus + al Uniunii Europene

Sprijinul Comisiei Europene pentru producerea acestei publicații nu constituie o aprobare a conținutului, care reflectă doar părerile autorilor, iar Comisia nu poate fi făcută responsabilă pentru nicio utilizare care poate fi făcută din informațiile conținute de aceasta.

Planul național de acțiuni privind asigurarea calității învățământului superior din Republica Moldova pentru perioada 2021-2023 este unul dintre rezultatele proiectului 'Supporting European QA Agencies in meeting the ESG', numărul de referință 898925-SEQA-ESG-EPLUS2020-EHEA09-2019.

Prezentul document poate fi accesat pe pagina web a ANACEC la adresa: <https://www.anacec.md/> și pe pagina web a MECC la adresa: <https://mecc.gov.md/>

© ANACEC 2021, Chișinău.

MD-2028, mun. Chișinău, șos. Hîncești 38A

Autori:

Andrei Chiciuc, Elena Petrov, Stela Guvir, Felicia Banu, Nadeja Velișco

Editat în:

Republica Moldova, Chișinău, 2021

Cuprins

1. Introducere	4
2. Sistemul de învățământ superior din Republica Moldova	5
3. Asigurarea calității în învățământul superior din Republica Moldova	7
3.1 Cadrul legal	7
3.2 Activități de asigurare a calității și metodologia acestora	10
3.3 Criterii naționale / ale agenției în asigurarea externă a calității	12
3.4 Experții evaluatori	13
3.5 Implicarea părților interesate	15
3.6 Studii tematice	17
4. Acțiuni prioritare	18
5. Tabel rezumat	22
6. Concluzii	28

1. Introducere

Planul național de acțiuni privind asigurarea calității învățământului superior din Republica Moldova pentru perioada 2021-2023 a fost elaborat de către Agenția Națională de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare (în continuare - ANACEC) în cadrul proiectului "Supporting European Quality Assurance Agencies in meeting the ESG" (SEQA-ESG).

Pentru elaborarea acestui plan de acțiuni a fost creată o echipă de lucru formată din reprezentanți ai următoarelor părți interesate:

1) reprezentanți ai ANACEC:

- Andrei Chiciuc, Președinte
- Elena Petrov, Vice-președinte
- Sergiu Baciuc, Secretar general
- Alexandr Cauia, membru al Consiliului de conducere
- Lilian Șaptefrați, membru al Consiliului de conducere
- Stela Guvir, șef Serviciul relații cu publicul și cooperare internațională
- Felicia Banu, șef Direcția evaluare în învățământul superior
- Natalia Danila, specialist principal, Direcția evaluare în învățământul superior
- Mihaela Balmuș-Andone, specialist superior, Direcția evaluare în învățământul superior

2) reprezentanți ai Ministerului Educației, Culturii și Cercetării:

- Nadejda Velișco, șef Direcția politici în domeniul învățământului superior

3) Reprezentanți ai Comisiei de profil în învățământul superior

- Petru Todos, dr., prof. univ., Președintele Comisiei de profil

4) reprezentanți ai Consiliului rectorilor din Republica Moldova:

- Grigore Belostecinic, președinte

5) reprezentanți ai mediului academic:

- Irina Tutunaru, Universitatea Tehnică a Moldovei (Șef-adjunct al Direcției Management academic și Asigurarea a Calității)
- Lucia Cepraga, Academia de Studii Economice din Moldova (Șef al Secției Studii și Dezvoltare curriculară)

6) reprezentanți ai studenților:

- Irina Carauș, doctorand, USM

7) reprezentanți ai mediului de afaceri:

- Sergiu Bobu, director "Lafarge Ciment Moldova" SA
- Silvia Prunici, specialist Resurse Umane, "BPO East" SRL
- Constantin Chilian, judecător, Judecătoria Ungheni

Membrii echipei au fost implicați atât la elaborarea, cât și la nivel de consultare a prezentului plan de acțiuni, în perioada 1 aprilie - 25 mai, 2021.

2. Sistemul de învățământ superior din Republica Moldova

Învățământul superior este un factor cheie pentru dezvoltarea culturală, economică și socială a societății bazate tot mai mult pe cunoaștere și un promotor al drepturilor omului, dezvoltării durabile, democrației, păcii și justiției.

Misiunea învățământului superior constă în crearea, păstrarea și diseminarea cunoașterii la cel mai înalt nivel de excelență; formarea specialiștilor de înaltă calificare competitivi pe piața națională și internațională a muncii; crearea oportunităților de formare profesională pe parcursul întregii vieți; păstrarea, dezvoltarea și promovarea valorilor naționale cultural-istorice în contextul diversității culturale.

Învățământul superior în Republica Moldova se realizează pe două filiere: academică și profesională avansată, fiind structurat pe trei cicluri:

- a) ciclul I - studii superioare de licență (nivelul 6 ISCED);
- b) ciclul II - studii superioare de master (nivelul 7 ISCED);
- c) ciclul III - studii superioare de doctorat (nivelul 8 ISCED).

În cadrul studiilor superioare de doctorat și postdoctorat se realizează activități de cercetare, dezvoltare și inovare.

Formarea specialiștilor în instituțiile de învățământ superior se realizează prin programe de studii pe toate cele trei niveluri. Astfel, studiile superioare de licență și de master se organizează în următoarele forme de învățământ: cu frecvență și cu frecvență redusă, instituțiile având posibilitate organizării și învățământului la distanță, iar studiile superioare de doctorat: cu frecvență și cu frecvență redusă.

În sistemul de învățământ superior din Republica Moldova se aplică Sistemul european de credite transferabile (ECTS), unde creditele de studiu exprimă volumul de muncă necesară studentului în cadrul unui modul / disciplină academică pe parcursul unei unități de timp pentru a atinge finalitățile de studii / rezultatele învățării prestabilite și se alocă după cum urmează: pentru un semestru academic - 30 de credite de studiu transferabile; pentru un an academic - 60 de credite de studiu transferabile.

Învățământul superior este organizat în 24 universități, academii de studii, institute, școli superioare, școli de înalte studii și altele asemenea. Sistemul organelor de conducere ale instituțiilor de învățământ superior este format din senat, consiliul pentru dezvoltare strategică instituțională, consiliul științific, consiliul facultății, consiliul de administrație și rectorul instituției.

Instituțiile de învățământ superior dispun de statut de autonomie universitară. Autonomia universitară constă în dreptul comunității universitare de organizare și autogestionare, de exercitare a libertăților academice fără niciun fel de ingerințe ideologice, politice sau religioase, de asumare a unui ansamblu de competențe și obligații în concordanță cu politicile și strategiile naționale ale dezvoltării învățământului superior. Autonomia universitară vizează domeniile conducerii, structurării și funcționării instituției, activității didactice și de cercetare științifică, administrării și finanțării.

Studiile superioare se reglementează prin *Nomenclatorul domeniilor de formare profesională și al specialităților*, care este parte componentă a standardelor educaționale de stat și determină domeniile și specialitățile în baza cărora se realizează formarea profesională în învățământul superior. Acesta se aprobă de Guvern, la propunerea

Plan național de acțiuni privind asigurarea calității învățământului superior din Republica Moldova
pentru perioada 2021-2023

Ministerului Educației, Culturii și Cercetării (în continuare – MECC) de comun acord cu ministerele de resort.

Învățământul superior se organizează și se desfășoară în baza standardelor de conținut, standardelor de competențe, standardelor naționale de referință și standardelor de acreditare.

Managementul calității în învățământul superior este asigurat la nivel național - de MECC și de ANACEC, iar la nivel instituțional - de structuri interne de asigurare a calității.

Cadrul Național al Calificărilor în învățământul superior asigură transparența învățământului superior, mobilitatea academică și recunoașterea diplomelor la nivel internațional. El se elaborează pentru fiecare ciclu de studii și domeniu de formare profesională, în corespundere cu Cadrul European al Calificărilor și necesarul de calificări pe piața națională și europeană a muncii. Calificările acordate în învățământul superior se introduc în Registrul Național al Calificărilor în Învățământul Superior, administrat de MECC.

3. Asigurarea calității în învățământul superior din Republica Moldova

3.1 Cadrul legal

În Republica Moldova, în anul 2014, în conformitate cu prevederile Codului educației nr. 152/2014, a fost constituită Agenția Națională de Asigurare a Calității în Învățământul Profesional (ANACIP), autoritate administrativă de interes național, autonomă față de Guvern, cu responsabilități distincte în domeniul asigurării calității în educație. În anul 2018, drept urmare a absorbției Inspectoratului Școlar Național și a Consiliului Național de Atestare și Acreditare de către Agenția Națională de Asigurare a Calității în Învățământul Profesional, a fost constituită Agenția Națională de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare (ANACEC), care este succesorul de drepturi și obligații al persoanelor juridice absorbite. Drept urmare a reformei menționate, statutul Agenției s-a modificat. Astfel, **din punct de vedere organizațional**, în conformitate cu prevederile [Codului educației al Republicii Moldova nr. 152/2014](#) și ale [Regulamentului de organizare și funcționare a Agenției Naționale de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare nr. 201 din 28.02.2018](#), ANACEC este o autoritate administrativă în subordinea Ministerului Educației, Culturii și Cercetării, instituită de Guvern, finanțată din bugetul de stat și din venituri proprii.

ANACEC își desfășoară activitatea în conformitate cu Constituția Republicii Moldova, Codul educației al Republicii Moldova, Codul cu privire la știință și inovare al Republicii Moldova, legile Republicii Moldova, decretele Președintelui Republicii Moldova, hotărârile Parlamentului, ordonanțele, dispozițiile și hotărârile Guvernului, cu alte acte normative, cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte și cu propriul Regulament de organizare și funcționare.

Agenția se constituie din Consiliul de conducere, comisiile de profil, aparatul administrativ și direcții.

Consiliul de conducere este organul colectiv de conducere care asigură elaborarea și implementarea strategiei Agenției. Acesta este constituit din 15 membri: 13 cadre cu titluri științifico-didactice și științifice, un reprezentant al studenților și un reprezentant al mediului de afaceri. Membrii Consiliului de conducere sunt selectați prin concurs deschis, jurizat internațional, organizat de către MECC, din rândul tuturor celor interesați, pentru un mandat de 4 ani. Concursul privind selectarea membrilor Consiliului de conducere este organizat și desfășurat prin intermediul unei comisii de concurs, constituite din 5 experți internaționali, delegați de autorități de asigurare a calității din statele Uniunii Europene. La finalizarea concursului, MECC confirmă, prin ordin, membrii Consiliului de conducere.

Președintele, vicepreședintele și secretarul general al Consiliului de conducere sunt aleși din rândul membrilor acestuia pentru un mandat de 4 ani, în urma unui concurs public, organizat conform prevederilor [Legii nr. 158-XVI din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public](#).

Persoana care a fost desemnată câștigătoare a concursului pentru funcția de președinte este numită în funcție de către Guvern.

Persoanele care au fost desemnate câștigătoare ale concursului pentru funcția de vicepreședinte și secretar general sunt numite în funcție de către MECC.

Activitatea președintelui, vicepreședintelui și a secretarului general al Consiliului de conducere cade sub incidența prevederilor *Legii nr.158-XVI din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public*.

Conducerea executivă a Agenției este exercitată de către președintele Consiliului de conducere, numit în funcție de Guvern, care este asistat de vicepreședinte și secretarul general.

Comisiile de profil sunt constituite în conformitate cu Regulamentul elaborat de către Agenție ([Regulamentul de organizare și funcționare a comisiilor de profil ale Agenției Naționale de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare, HG nr. 327/2019](#)). Acestea funcționează conform regulamentelor proprii de organizare și funcționare și sunt organizate pentru fiecare domeniu de activitate al Agenției: învățământ general, profesional tehnic, superior, de formare profesională continuă, cercetare și inovare.

Efectivul *aparaturii administrative* al Agenției este strict reglementat la un număr maxim de 55 de unități, majoritatea din ele cu statut de funcționar public.

Finanțarea Agenției se efectuează din mijloacele bugetului de stat, din venituri colectate și resursele aferente proiectelor finanțate din surse externe, iar experții evaluatori sunt remunerați pentru activitatea lor din sursele Agenției, conform cadrului normativ.

Din punct de vedere operațional, ANACEC pune în aplicare politicile statului în domeniul asigurării calității în învățământul de toate nivelurile (general, profesional tehnic, superior și de formare continuă), precum și în cercetare și inovare.

Atribuțiile ANACEC în ceea ce privește asigurarea calității în învățământul superior prevăd:

- a) elaborarea metodologiei și a criteriilor de evaluare externă în vederea autorizării de funcționare provizorie și acreditării programelor de studii și a instituțiilor de învățământ superior și prezentarea acestora MECC pentru a fi promovate spre aprobare de către Guvern;
- b) elaborarea metodologiei de aprobare a dreptului de a conduce doctorate și prezentarea acesteia MECC pentru a fi promovată spre aprobare de către Guvern;
- c) aprobarea metodologiei privind ierarhizarea instituțiilor de învățământ superior;
- d) aprobarea procedurii privind autorizarea de funcționare provizorie și de acreditare a programelor comune de studii superioare;
- e) evaluarea instituțiilor de învățământ superior și a programelor de studii în scopul autorizării de funcționare provizorie sau acreditării acestora;
- f) evaluarea externă a școlilor doctorale și a programelor acestora;
- g) aprobarea sau respingerea cererii de a deveni conducător de doctorat ca urmare a evaluării dosarelor prezentate de candidații interesați;
- h) exercitarea altor atribuții care decurg din prevederile cadrului normativ în domeniul de activitate al Agenției.

Evaluarea externă este realizată de către ANACEC în conformitate cu [Metodologia de evaluare externă a calității în vederea autorizării de funcționare provizorie și acreditării programelor de studii și a instituțiilor de învățământ profesional tehnic, superior și de formare continuă](#), aprobată prin Hotărârea de Guvern nr. 161 din 18.05.2016, cu completările și modificările ulterioare și cu Ghidurile de evaluare externă a programelor de studii pe cicluri universitare și a instituțiilor de învățământ superior, aprobate de Consiliul de conducere al ANACIP, proces verbal nr. 9 din 23.06.2016. Pe parcursul anului 2020, [Ghidul de evaluare externă a programelor de studii superioare de licență \(ciclul I\) și studii superioare integrate](#) și

[Ghidul de evaluare externă a programelor de studii superioare de master \(ciclul II\)](#) au fost revizuite și actualizate luând în considerare standardele educaționale naționale și europene, rezultatele și constatările făcute în urma primului ciclu de evaluări externe realizate în perioada 2016-2020, bunele practici naționale și internaționale din domeniu. În scopul asigurării calității documentelor elaborate au fost consultate opiniile instituțiilor de învățământ superior evaluate, Comisiei de profil în învățământul superior a ANACEC, Ministerul Educației, Culturii și Cercetării, experților evaluatori ai Agenției precum și ale altor părți interesate. Spre exemplu, în procesul de actualizare a *Ghidului de evaluare externă a programelor de studii superioare de master (ciclul II)*, au fost organizate 3 webinare la care s-au implicat activ și formulat propuneri de îmbunătățire a standardelor de evaluare circa 45 beneficiari ai procesului de evaluare externă: reprezentanți ai instituțiilor de învățământ superior (cadre didactice, responsabili de programe, responsabili instituționali ai SMC) și experți evaluatori ai ANACEC. După consultarea opiniei tuturor actorilor interesați. Ghidurile perfectate au fost aprobate de către Consiliul de conducere (Decizia nr. 27 din 25.09.2020).

În concordanță cu actualizările operate în documentele menționate au fost revizuite și instrumentele de lucru ale comisiei de evaluare externă: *Fișa vizitei și Raportul de evaluare externă* pentru programele de studii superioare de licență, studii superioare integrate, studii superioare de master.

Pe parcursul anului 2019-2020, ANACEC a demarat, de asemenea, procesul de actualizare a *Ghidului de evaluare externă pentru programele de studii superioare de doctorat*. Ulterior, activitatea asupra acestui document parțial a fost sistată având în vedere prevederile proiectului „Învățământul superior”, finanțat de Banca Mondială, care va contribui decisiv la elaborarea / actualizarea cadrului normativ pentru studiile superioare de doctorat.

Totodată, deși existent, dar încă niciodată aplicat, *Ghidul de evaluare externă a instituțiilor de învățământ superior* necesită și el o revizuire în baza bunelor practici ale agențiilor de asigurare a calității europene și a propriei experiențe acumulate în timpul evaluării programelor de studii.

În realizarea activităților de evaluare externă, ANACEC implică experți evaluatori pe care îi selectează în baza propriei [Metodologii de selectare a experților evaluatori](#). Selectarea experților evaluatori se face printr-un apel de concurs deschis anunțat de către ANACEC pe pagina web. Examinarea și acceptarea dosarului, evaluarea și selectarea experților evaluatori se face de către Direcția evaluare în învățământul superior și Comisia de profil în învățământul superior. Candidații selectați sunt incluși în Registrul experților evaluatori ai ANACEC pe domenii generale de studii. Comisiile de evaluare externă includ, în mod obligatoriu, experți evaluatori reprezentanți ai mediului academic, ai studenților și ai mediului de afaceri / angajatorilor. Totodată, în componența comisiilor de evaluare externă sunt incluși, după caz, experți internaționali din cadrul Agențiilor de Asigurare a Calității partenere.

Independența ANACEC în ceea ce privește rezultatele formale, urmare a rezultatului evaluării externe a calității. Membrii Comisiei de evaluare externă, în baza celor constatate și analizate, formulează de comun acord o serie de puncte forte, recomandări, arii de îmbunătățire obligatorii, propuneri de decizii privind programul de studii evaluat, pe care ulterior le prezintă în cadrul ședințelor Comisiei de profil spre examinare și validare. Decizia Comisiei de evaluare externă, validată de către Comisia de profil, este înaintată spre aprobare Consiliului de conducere al ANACEC. Decizia finală cu privire la autorizarea de funcționare provizorie / acreditare, neacreditare sau la retragerea dreptului de activitate a

unei instituții de învățământ superior sau de organizare a unui program de studii se adoptă de către Ministerul Educației, Culturii și Cercetării, în baza rezultatelor evaluării efectuate de Agenție.

Așadar, modul de funcționare a Agenției Naționale de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare, atribuțiile președintelui, vicepreședintelui, secretarului general și ale comisiilor de profil, condițiile, procedurile de selectare și desemnare a acestora, structura și efectivul-limită ale aparatului administrativ, metodologia de calculare a taxelor, precum și taxele percepute pentru procedurile de evaluare, salarizarea membrilor Consiliului de conducere, comisiilor de profil, ai aparatului administrativ și a experților evaluatori, se stabilesc prin acte reglatoare aprobate de Guvern, prin coordonare cu Ministerul Educației, Culturii și Cercetării.

Reglementarea strictă a statelor de personal, inclusiv a pozițiilor și funcțiilor, condiționate de statutul ANACEC ca și structură subordonată MECC, plafonează salariile pentru angajați și practic face imposibile intervențiile de adaptare a statelor de personal la necesitățile curente ale Agenției. Spre exemplu, în statele ANACEC lipsește funcția de jurist, chiar dacă realizarea atribuțiilor entității solicită chiar doi specialiști în drept. Pe de altă parte, această situație privind salarizarea strict reglementată a funcționarilor publici influențează negativ nivelul de atractivitate a pozițiilor scoase la concurs.

O altă provocare ține de efectivul Direcției evaluare în învățământul superior. Activitățile de conceptualizare, actualizare a cadrului normativ și metodologic, organizarea procesului de evaluare externă a programelor de studii și a instituțiilor de învățământ superior, elaborarea studiilor tematice, precum și alte activități pe domeniul de competență sunt realizate în cadrul Direcției de evaluare în învățământul superior de către 4 angajați: Șef direcție (1), specialist principal (1), specialist superior (1), specialist (1). Numărul angajaților Direcției conform efectivului aparatului administrativ al Agenției este de maxim 5 persoane. Însă, chiar și în cazul completării statului de personal al Direcției cu 5 persoane, numărul prevăzut de angajați și volumul de muncă depus nu este suficient raportat la numărul de programe de studii și instituții de învățământ superior supuse evaluării externe. Astfel, pentru a soluționa într-o oarecare măsură această deficiență, este necesară revizuirea și adaptarea cadrului normativ reglator în aceste sens.

3.2 Activități de asigurare a calității și metodologia acestora

Asigurarea calității în învățământul superior este realizată printr-un ansamblu de acțiuni de dezvoltare a capacității instituționale de elaborare, planificare și implementare de programe de studii, prin care se formează și se consolidează încrederea beneficiarilor că instituția ofertantă de educație satisface și îmbunătățește standardele de calitate în conformitate cu misiunea asumată de aceasta.

Sistemul național de asigurare a calității pe deplin funcțional presupune parcurgerea a două etape succesive:

- a) autorizarea de funcționare provizorie, care reprezintă actul de înființare a instituției și acordă dreptul de a desfășura procesul de învățământ și de a organiza admiterea la studii;
- b) acreditarea, care acordă, suplimentar la drepturile prevăzute la lit.a), dreptul de a organiza examenul de finalizare a studiilor, precum și dreptul de a emite diplome, certificate și alte acte de studii recunoscute de Ministerul Educației, Culturii și Cercetării.

Evaluarea calității în învățământul superior constă în examinarea multicriterială a măsurii în care o instituție ofertantă de educație și programele de studii ale acesteia îndeplinesc standardele naționale de referință.

Evaluarea calității în învățământul superior reprezintă un ansamblu complex de activități de autoevaluare, evaluare internă și evaluare externă a calității, în conformitate cu standardele de acreditare, criteriile și indicatorii aprobați.

Autoevaluarea calității în învățământul superior este realizată de către structurile instituționale responsabile de asigurarea calității, în conformitate cu standardele naționale în vigoare.

Evaluarea externă a calității în învățământul superior este realizată de către Agenția Națională de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare sau o altă agenție de evaluare a calității, înscrisă în Registrul European pentru Asigurarea Calității în învățământul Superior (EQAR).

Evaluarea calității în învățământul superior vizează:

- a) capacitatea instituțională;
- b) eficiența educațională, inclusiv rezultatele academice;
- c) calitatea programelor de formare profesională inițială și continuă;
- d) managementul instituțional al calității;
- e) rezultatele cercetărilor științifice și/sau ale creației artistice;
- f) concordanța dintre evaluarea internă și situația reală.

Atât autoevaluarea, cât și evaluarea externă se realizează în conformitate cu procedura descrisă în [Metodologia de evaluare externă a calității în vederea autorizării de funcționare provizorie și acreditării programelor de studii și a instituțiilor de învățământ profesional tehnic, superior și de formare continuă](#), cu *Ghidurile de evaluare externă a programelor de studii superioare de licență (ciclul I) și studii superioare integrate, a programelor de studii superioare de master (ciclul II), programelor de studii de doctorat și Ghidul de evaluare externă a instituțiilor de învățământ superior*.

Astfel, procedura de evaluare externă a calității se inițiază la solicitarea instituției de învățământ superior / consorțiu / parteneriat / filială / fondator / Ministerul Educației, Culturii și Cercetării odată cu depunerea cererii și a dosarului de evaluare la Direcția de specialitate din cadrul Agenției.

După aprobarea dosarului, care include și *raportul de autoevaluare*, Direcția de specialitate a Agenției propune spre aprobare în Consiliul de conducere componența Comisiei de evaluare externă și coordonatorul evaluării din cadrul Direcției. Membrii Comisiei de evaluare externă analizează dosarul și raportul de autoevaluare; efectuează vizita de evaluare la instituția/instituțiile de învățământ și completează *Fișa vizitei* cu constatările făcute în timpul vizitei (*Fișa vizitei* se analizează și se contrasemnează de instituția de învățământ); elaborează *Raportul de evaluare externă* care este transmis instituției de învățământ pentru a lua act de cunoștință și formula eventuale comentarii. Urmează prezentarea rezultatelor evaluării în Comisia de profil spre validare și în ședința Consiliului de conducere al Agenției pentru luarea deciziei.

În conformitate cu *Metodologia de evaluare externă* aplicată de către ANACEC, monitorizarea post-evaluare se realizează în procesul de evaluare externă în vederea re acreditării, când comisia de evaluare externă examinează ce acțiuni concrete a întreprins instituția de învățământ pentru realizarea ariilor de îmbunătățire obligatorii și recomandărilor formulate la evaluarea externă precedentă (standardul de acreditare 10, indicatorul de

performanță 10.1.2. Realizarea observațiilor, recomandărilor și deciziilor formulate în baza evaluării externe de către Agenția Națională de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare / alte agenții de asigurare a calității).

În cazul în care programul de studii sau instituția supusă evaluării externe nu întrunește pe deplin cerințele standardelor de acreditare, ANACEC solicită instituției de învățământ să întreprindă și să implementeze măsuri de îmbunătățire în conformitate cu [Procedura de monitorizare post-evaluare a programelor de studii și a instituțiilor de învățământ profesional tehnic, superior și de formare continuă](#), aprobată în ședința Consiliului de Conducere al ANACEC din 15 martie 2019. Procedura de monitorizare post-evaluare se aplică preponderent în cazul imposibilității de a lua decizia de acreditare.

Procedurile de evaluare externă și decizia Consiliului de conducere al Agenției cu privire la autorizarea / neautorizarea de funcționare provizorie, acreditarea / neacreditarea programului de studiu / instituției de învățământ pot fi contestate, în cazul în care acestea nu corespund Metodologiei de evaluare externă, în conformitate cu prevederile [Regulamentului privind soluționarea petițiilor depuse la Agenția Națională de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare](#), aprobat de Consiliul de conducere al ANACEC, Decizia nr. 58 din 26 martie 2021.

La expirarea perioade de contestare, deciziile Consiliului de conducere se remit Ministerului Educației, Culturii și Cercetării. Decizia finală privind autorizarea de funcționare provizorie / neautorizarea / acreditarea / neacreditarea programului de studii sau a instituției de învățământ se aprobă de către Minister în baza deciziei Consiliului de conducere al ANACEC.

Aplicarea *Metodologiei de evaluare externă a calității în vederea autorizării de funcționare provizorie și acreditării programelor de studii și a instituțiilor de învățământ profesional tehnic, superior și de formare continuă* (HG nr.616/2016) constituie o provocare permanentă pentru Agenție, dat fiind modificările operate, fără consultarea și acordul ANACEC, în textul Metodologiei menționate prin HG nr. 1270 din 26 decembrie 2018 și, în special, la pct. 62 care vizează deciziile privind rezultatele evaluării externe, prin excluderea a două tipuri de decizii fără a modifica punctajul adiacent, fapt ce a generat un vid normativ.

3.3 Criterii naționale / ale agenției în asigurarea externă a calității

Metodologia de evaluare externă a calității în vederea autorizării de funcționare provizorie și acreditării programelor de studii și a instituțiilor de învățământ profesional tehnic, superior și de formare continuă a fost elaborată de ANACEC, în conformitate cu cadrul normativ național și european (recomandările internaționale) din domeniu, în special:

- Codul educației al Republicii Moldova nr. 152/2014;
- Regulamentul de organizare și funcționare a Agenției Naționale de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.201/2018;
- Nomenclatoarele domeniilor de formare profesională, ale specialităților și calificărilor, meseriilor/profesiilor pentru pregătirea cadrelor în instituțiile de învățământ superior, profesional tehnic și de formare continuă;
- **Standardele și liniile directe pentru asigurarea calității în spațiul european al învățământului superior (Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area, ESG 2015), elaborate de Asociația Europeană pentru Asigurarea Calității în învățământul Superior (ENQA);**

- Recomandarea Parlamentului European și a Consiliului din 18 iunie 2009 privind stabilirea unui cadru european de referință pentru asigurarea calității în educație și formare profesională (2009/C 155/01);
- Cadru european pentru asigurarea calității în educație și formare profesională (EQAVET Framework), elaborat de Rețeaua Europeană pentru Asigurarea Calității în Educație și Formarea Profesională (EQAVET – European Quality Assurance in Vocational Education and Training).

Evaluarea externă a calității în vederea autorizării de funcționare provizorie și acreditării programelor de studii și a instituțiilor de învățământ se realizează în baza standardelor de acreditare, a criteriilor și indicatorilor de performanță, stabiliți în anexele la Metodologia de evaluare externă, precum și a standardelor de evaluare și a standardelor de evaluare minime obligatorii expuse în *Ghidurile de evaluare externă*.

În Anexa 1, prezentăm un tabel de racordare a standardelor de acreditare, criteriilor, indicatorilor de performanță și standardelor de evaluare, aplicate de ANACEC în procesul de evaluare externă a calității programelor de studii superioare de licență (ciclul I) și studii superioare integrate, la recomandările formulate în liniile directoare ale ESG 2015.

Cele 10 standarde de acreditare, criteriile și indicatorii de performanță, precum și standardele de evaluare sunt elaborate în conformitate cu recomandările *Standardelor și Liniilor directoare pentru Asigurarea Calității în Spațiul European al Învățământului Superior (European Standards and Guidelines (ESG), 2015), partea I* și a standardelor naționale în domeniul educației, promovate prin diverse documente (legi, regulamente, hotărâri ale Guvernului și decizii ale Ministerului Educației, Culturii și Cercetării).

Standardele de acreditare reprezintă o transpunere, traducere directă a standardelor enunțate în ESG, iar criteriile și indicatorii de performanță și standardele de evaluare transpun liniile directoare din ESG pentru fiecare standard, adaptate la contextul național.

3.4 Experții evaluatori

Experții evaluatori ai Agenției sunt recrutați în condiții de concurs deschis într-un mod transparent printr-o platformă electronică (online), pe baza metodologiei aprobate de Consiliul de conducere al ANACEC ([Metodologia de selectare a experților evaluatori](#)) și a criteriilor legate de competențele profesionale și științifice, cunoașterea legislației naționale privind asigurarea calității și evaluarea în educație, a metodologiei, standardelor de acreditare, și indicatorilor de performanță utilizați în evaluarea externă a calității în învățământul superior aplicate de către Agenție, capacitatea de aplicare a acestor cunoștințe și, de asemenea, ținând cont de integritatea lor morală.

Metodologia de selectare a experților evaluatori descrie detaliat procedura și cerințele de înscriere la concurs, procesul de selectare, gestionare a Registrului experților evaluatori ai Agenției, drepturile și normele de conduită ale experților.

Experții evaluatori au următoarele drepturi:

- a) să participe, la solicitarea ANACEC, la evaluarea instituțiilor de învățământ general, profesional tehnic, superior și de formare continuă și/sau a programelor de studii;

- b) să acționeze, în cadrul misiunilor de evaluare externă, în baza propriilor valori și conform prevederilor legislației în vigoare;
- c) să își folosească, în mod profesionist, cu demnitate și onoare, expertiza academică și competențele profesionale pe care le dețin, în scopul evaluării obiective a instituțiilor prestatoare de servicii educaționale și/sau a programelor de studii;
- d) să participe, la solicitarea ANACEC, în calitate de membru în Comisiile/grupurile de experți/de evaluare și/sau pentru a realiza expertiza dosarelor și a lucrărilor depuse la ANACEC;
- e) să participe în programe de formare profesională organizate de ANACEC.

Activitatea experților evaluatori trebuie să fie guvernată de principiile fundamentale și normele de conduită prezentate în Anexa 2.

ANACEC verifică respectarea prevederilor privind conduita profesională și inițiază măsuri corective dacă este cazul. În cazul în care se constată nerespectarea sau neglijanța de către expertul evaluator a regulilor de conduită, aceștia vor fi excluși din Registru, fără dreptul de reînscrisoare. În cazul în care faptele săvârșite întrunesc elementele constitutive ale unei infracțiuni, ANACEC va sesiza, în condițiile legii, organele și instituțiile competente.

Generalizând cele menționate mai sus, membrii Comisiei de evaluare externă (care includ în mod obligatoriu reprezentanți ai mediului academic, specialiști în domeniul evaluat; reprezentanți ai studenților, care sunt studenți în momentul procesului de evaluare externă; și reprezentanți ai angajatorilor, care își desfășoară activitatea profesională în domeniul supus evaluării, dar și experți din străinătate) trebuie să fie independenți, să nu reprezinte interesele organizației din care fac parte sau ale altor părți terțe, să confirme lipsa conflictelor de interese și au obligația de a păstra confidențialitatea informațiilor.

O provocare în selectarea și implicarea experților evaluatori totuși rezidă în faptul că Republica Moldova este o țară mică unde întreaga comunitate academică formează o „familie” și, respectiv, toți se cunosc între ei. Astfel, pentru a asigura lipsa conflictelor de interese de orice fel, Agenția pune un accent mare pe implicarea experților în vederea unor evaluări colegiale și sporirea gradului de conștientizare a acestui fapt.

Formarea experților evaluatori constituie parte componentă obligatorie a procesului de evaluare externă a calității în vederea autorizării de funcționare provizorie și acreditării programelor de studii și a instituțiilor de învățământ superior. Aceasta are ca scop dezvoltarea și asigurarea competențelor necesare ale experților externi pentru a promova obiectivitatea și consecvența deciziilor Agenției în domeniul asigurării externe a calității în învățământul superior.

Formarea experților evaluatori se realizează prin sesiuni de instruire/formare, care sunt organizate periodic de către Agenție, în conformitate cu *Metodologia de formare a experților evaluatori ai ANACEC*. Calendarul sesiunilor de instruire / formare a experților evaluatori se stabilește în funcție de necesitățile Agenției. În particular, instruirea experților evaluatori are loc în mod sistematic, înainte de fiecare misiune de evaluare externă în ceea ce privește:

- prevederile metodologiei de evaluare externă;
- drepturile și obligațiile experților evaluatori, inclusiv conduita etică;
- utilizarea instrumentelor de evaluare externă – Fișa vizitei, Ghiduri de evaluare externă;
- elaborarea raportului de evaluare externă.

În rezultatul analizei opiniei părților interesate (evaluatori, instituții de învățământ superior, MECC) s-a constatat interesul pentru formări temeinice cu o durată mai mare, cu certificarea formabililor în baza evaluării finale. În acest sens, Direcția evaluare în învățământul superior a elaborat un curs de formare a evaluatorilor, conceput cu o durată de 90 ore (3 credite ECTS). Grupul țintă este reprezentat de următoarele categorii de formabili: cadre didactice cu titluri științifice / științifico-didactice și / sau manageriale, studenți și angajatori. Cursul va permite formabililor să participe la concursul pentru selectarea experților evaluatori și includerea acestora în Registrul experților evaluatori pe domenii și să aplice corect instrumentele de lucru în procesul de evaluare externă.

3.5 Implicarea părților interesate

Categoriile de părți interesate implicate activ în activitățile de asigurare a calității în învățământul superior sunt instituțiile de învățământ superior, cadrele didactice, studenții, reprezentanții mediului de afaceri, Consiliul rectorilor, Ministerul Educației, Culturii și Cercetării. Astfel, în componența Consiliului de conducere al Agenției, care este organul colectiv de conducere ce asigură elaborarea și implementarea strategiei Agenției, se regăsesc reprezentanți ai cadrelor didactice (13), studenților (1) și angajatorilor (1).

Totodată, și comisiile de evaluare externă sunt constituite pe principii de reprezentativitate, incluzând în mod obligatoriu următoarele categorii de părți interesate: reprezentanți ai mediului academic, reprezentanți ai studenților și reprezentanți ai angajatorilor.

În următorul tabel, vă prezentăm părțile interesate implicate în procesele de asigurare externă a calității realizate de ANACEC, frecvența și nivelul de implicare a acestora:

Categoriile de părți interesate	Numărul de întruniri	Activități formale/informale	Nivel de implicare
Cadre didactice, studenți, reprezentanți ai mediului de afaceri	2-3 sesiuni pe an; Lunar (după desemnarea de către CC al ANACEC a componentei comisiilor de evaluare externă).	Formal	Sesiuni de formare a experților evaluatori; Sesiuni de formare cu comisiile de evaluare externă; Actualizarea cadrului legal.
MECC	2 ori pe an	Formal	Aprobarea deciziilor de evaluare externă a programelor de studii; Diseminarea rezultatelor evaluării (seminare de diseminare); Actualizarea cadrului legal.

Plan național de acțiuni privind asigurarea calității învățământului superior din Republica Moldova
pentru perioada 2021-2023

Consiliul Național al Rectorilor	1-2 ori pe an	Informal	Diseminarea rezultatelor evaluării (seminare de diseminare)
Societatea civilă		Informal	Diseminarea rezultatelor evaluării (seminare)
Instituțiile de învățământ superior	3 ori pe an		Sesiuni de informare Sesiuni de diseminare a rezultatelor Actualizarea cadrului normativ in vigoare

Totodată, sunt planificate și realizate sesiuni de instruire a reprezentanților instituționali (responsabili de asigurarea calității, coordonatori de programe de studii) în vederea perfectării dosarelor de autoevaluare, explicării instrumentelor de lucru utilizate de ANACEC în procesul de evaluare externă. Au fost programate perioade de depunere a solicitărilor de evaluare externă pentru programele de studii.

În vederea motivării experților de a participa în procesul de evaluare externă, Agenția încurajează activitățile evaluatorilor și a instituțiilor evaluate prin decernarea diplomelor de recunoștință și a distincției Cristalul calității, implicarea sistematică a experților evaluatori în misiunile de evaluare externă, sesiuni de formare a experților, diseminarea pe paginile de socializare (ex. Facebook, site-ul Agenției), încurajarea/motivarea/recunoașterea expertizei acestora în vederea îmbunătățirii continue a calității educației și a sistemului de învățământ superior.

Pentru a identifica potențialii experți evaluatori din diferite domenii de formare profesională și a-i implica în activitățile de evaluare externă ale Agenției, sunt organizate mai multe seminare de informare și sesiuni de instruire, în cadrul cărora sunt explicate procedura de evaluare, etapele, drepturile și responsabilitățile experților evaluatori etc. Pentru a asigura diseminarea bunelor practici privind procesul de evaluare externă, precum și pentru a intensifica colaborarea interinstituțională, ANACEC a urmărit să identifice și să implice experți din cât mai multe instituții de învățământ superior.

Totodată, în condițiile aplicării procedurii de evaluare externă a calității unor programe de studii superioare, care sunt prestate doar de o singură instituție de învățământ superior (USMF, UTM, UASM, USEFS), a constituit o adevărată provocare identificarea potențialilor experți evaluatori având în vedere faptul, că piața serviciilor educaționale din Republica Moldova este foarte restrânsă.

De asemenea, în procesul de selectare a experților evaluatori, ANACEC acordă o atenție aparte studenților și reprezentanților angajatorilor, a căror implicare contribuie la creșterea conexiunii dintre conținuturile oferite în sistemul de învățământ superior național și cerințele pieței muncii, la dezvoltarea caracterului practic-aplicativ al programelor de studii. În acest sens, au fost identificați, selectați și instruiți reprezentanți ai angajatorilor din mai multe instituții, cum ar fi: Cancelaria de Stat, Ministerul Economiei și Infrastructurii, Ministerul Afacerilor Externe, Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, Institutele de cercetare

aflate în subordinea Ministerului Educației, Culturii și Cercetării, întreprinderi de stat și private etc.

Analizând componența Comisiilor de evaluare externă din perspectiva instituției de învățământ superior în care activează evaluatorii, putem conchide că în procesul de evaluare externă organizat de către ANACEC au fost antrenate, în calitate de experți, cadre didactice cu titluri științifice și studenți din 20 universități, iar reprezentanți ai angajatorilor – din peste 40 instituții de profil din țară, inclusiv experți internaționali din cadrul ARACIS. Obiectivul principal al Direcției evaluare în învățământul superior, pe acest segment de activitate, a constat în consolidarea bazei de date a experților evaluatori, diversificarea evaluatorilor în funcție de domeniile de formare profesională, astfel încât să poată acoperi cât mai multe programe de studii, motivarea și promovarea implicării studenților cu rol activ în procesul de evaluare externă, constituirea comisiilor de evaluare ad-hoc pentru a evita posibilele înțelegeri prealabile sau litigii, promovarea profesionalismului, obiectivității și spiritului de colegialitate în activitățile de evaluare externă a calității.

Un alt aspect important îl constituie feedback-ul oferit experților. Membrii comisiilor de evaluare li se oferă feedback în raport cu activitatea lor, de ex. cum se comportă în timpul vizitei, dar și ce subiecte nu au fost discutate. Instituțiilor li se solicită un feedback în formă de chestionar post-evaluare cu privire la activitatea experților. Experții însă nu sunt informați cu privire la feedback-ul pe care ANACEC îl primește de la instituții.

În contextul valorificării acordurilor de colaborare cu agențiile-partenere de asigurare a calității, actualizării continue a registrului de evaluatori, precum și în scopul fortificării componenței comisiilor de evaluare externă, ANACEC implică în procesul de evaluare externă a programelor de studii atât experți evaluatori ai ARACIS, precum și cetățeni ai Republicii Moldova din străinătate, care activează în cadrul instituțiilor de învățământ superior și/sau de cercetare.

3.6 Studii tematice

În vederea alinierii la cerințele stipulate în *Liniile directoare pentru asigurarea calității în spațiul european al învățământului* (ESG), Agenția Națională de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare a inițiat procesul de elaborare a studiilor tematice. În acest sens, ANACEC în urma realizării evaluărilor externe la programele de studii superioare de licență din domeniul general de studiu Arte a elaborat studiul tematic *Evaluarea externă a calității programele de studii superioare de licență din domeniul general de studiu 02 Arte și Științe Umaniste*. Studiul elaborat reprezintă o radiografie a domeniului de formare profesională Arte și științe umaniste și conține o serie de recomandări pentru diverse categorii de beneficiari.

Totodată, în vederea diseminării rezultatelor evaluării externe la programele de studii evaluate ANACEC planifică elaborarea studiilor tematice pe domenii generale de studiu, la finalizarea fiecărui ciclu de evaluare, publicarea acestor studii pe pagina web a Agenției, prezentarea rezultatelor studiilor în cadrul evenimentelor de diseminare (conferințe, seminare, ateliere de lucru, mese rotunde, ședințe).

4. Acțiuni prioritare

La elaborarea *Metodologiei de evaluare externă* implicarea activă și eficientă a instituțiilor de învățământ superior și a altor părți interesate relevante, cum ar fi studenții, potențialii angajatori, ministerele, reprezintă o modalitate importantă de a spori angajamentul acestora în activitățile de asigurare externă a calității și de a dezvolta nivelul de încredere dintre ANACEC și celelalte părți interesate. Implicarea acestora este foarte importantă și din perspectiva conștientizării de către toți actorii vizați în ceea ce privește așteptările și perspectivele pe care Agenția trebuie să le ia în considerare și să le accepte într-o manieră echilibrată și rezonabilă.

Cu toate acestea, deși toate părțile interesate trebuie implicate activ în elaborarea metodologiei, regulamentelor, ghidurilor și a altor documente pentru aplicarea procedurilor de asigurare a calității, Agenția este cea care deține expertiza cea mai înaltă în luarea deciziilor corecte în baza diverselor opinii prezentate.

Totodată, trebuie de luat în considerație că actualizările și modificările, în mod normal, ar trebui să fie operate la finalizarea unui ciclu de activități (ex. evaluarea externă a programelor de studii de licență și master), iar părțile interesate să fie implicate în îmbunătățirea continuă a metodologiei.

Standardele de acreditare, 10 la număr, implementate de ANACEC respectă recomandările Standardelor și liniilor directoare (ESG), partea 1: Standarde și linii directoare pentru asigurarea internă a calității, conținând criteriile, standarde de performanță și standarde de evaluare pe care instituțiile de învățământ superior trebuie să le realizeze pentru a demonstra nivelul calității serviciilor prestate.

Totodată, ANACEC urmează cerințele standardelor ESG, partea 2: Standarde și linii directoare pentru asigurarea externă a calității. Astfel, instituțiile de învățământ superior fac o autoevaluare și elaborează raportul de autoevaluare în conformitate cu cerințele Ghidurilor de evaluare externă ale ANACEC; sunt create, în mod independent de către Agenție, comisii de evaluare externă; experții din cadrul acestor comisii sunt instruiți cu privire la întreaga procedură de evaluare externă; experții evaluatori analizează rapoartele de autoevaluare ale instituțiilor, vizitează instituțiile supuse evaluării (intervievează managementul instituției, personalul didactic, studenții, absolvenții, angajatorii, analizează documentația relevantă), completează Fișa vizitei, elaborează raportul de evaluare externă în care formulează puncte tari, recomandări și arii de îmbunătățire obligatorii pentru programul de studii evaluat; raportul de evaluare externă este trimis instituției pentru comentarii care sunt ulterior discutate în cadrul comisiei și este formulată decizia corespunzătoare; următoarea treaptă de analiză a raportului de evaluare externă și de aprobare a deciziei se face în cadrul Comisiei de profil și doar apoi Consiliul de conducere al ANACEC ia decizia care este transmisă instituției de învățământ, dar și Ministerului Educației, Culturii și Cercetării pentru aprobarea și luarea deciziei finale.

Metodologia de evaluare externă, modificată în 2018, fără acordul Agenției, generează o serie de neclarități cu privire la rezultatele finale ale evaluării externe. În varianta actuală, Metodologia descrie două tipuri de decizii (comparativ cu patru opțiuni în redacția inițială a Metodologiei):

- în cazul în care toate standardele de acreditare „corespund cerințelor”, Consiliul de conducere al Agenției propune acreditarea programului de studii sau a instituției de învățământ pentru o perioadă de 5 ani. Se consideră că un standard de acreditare „corespunde cerințelor” în cazul în care mai mult de 90% dintre indicatorii de performanță corespund nivelului minim obligatoriu stabilit de Agenție;
- în cazul în care trei sau mai multe standarde de acreditare „nu corespund cerințelor” sau cel puțin un standard de evaluare minim obligatoriu nu este întrunit, Consiliul de conducere al Agenției propune neacreditarea programului de studii sau a instituției de învățământ. Se consideră că un standard de acreditare „nu corespunde cerințelor” în cazul în care mai puțin de 50% dintre indicatorii de performanță corespund nivelului minim obligatoriu stabilit de Agenție.

Situația actuală cu un „vid” între 50% și 90% creează impedimente, deoarece nu pot fi luate decizii în cazul în care se constată situații de acest gen. Consiliul de conducere al ANACEC folosește, ca „soluție de urgență” inclusă în Procedura de follow-up, posibilitatea de a amâna decizia de acreditare și de a oferi instituției posibilitatea de a îmbunătăți situația și de a demonstra îmbunătățirea, prezentând inițial un Plan de acțiuni corective, iar ulterior un Raport privind realizarea acestui plan, în baza căruia se ia decizia finală. Deși legal o a doua vizită la instituție este permisă, aceasta nu se realizează din lipsa surselor financiare și a numărului redus al angajaților Agenției. „Soluția de urgență” pe care o folosește ANACEC subminează consistența și fiabilitatea întregului proces de evaluare externă a calității. Astfel, criteriile pentru luarea deciziilor finale trebuie clarificate. Ca și soluție ar putea fi revenirea la formula anterioară cu patru posibile variante de decizii sau, o variantă de compromis ar putea fi completarea cu o a treia opțiune de acreditare condiționată.

În cazul deciziilor de acreditare ca urmare a evaluării externe, în prezent nu se aplică tuturor instituțiilor/programelor de studii evaluate o procedură de monitorizare post-evaluare (follow-up) în perioada până la următoarea acreditare, ceea ce face ca procedura existentă să nu fie consistentă și completă în sensul realizării întregului ciclu al calității, dar și a conformității cu cerințele ESG. Astfel, conceptul, forma de realizare a follow-up-ului poate fi diferit (ex. rapoarte, seminare, conferințe etc.), dar este, de asemenea, important ca acesta să includă și feedback-ul Agenției.

În activitățile de evaluare externă ANACEC implică experți evaluatori incluși în Registrul experților evaluatori ai Agenției ai căror activitate de bază constă în realizarea unei evaluări colegiale. Experții evaluatori care fac parte din Comisiile de evaluare externă întotdeauna reprezintă mediul academic, studenții și angajatorii / mediul de afaceri. Experții sunt instruiți de către ANACEC și instruirea lor este obligatorie. Ca acțiuni de perspectivă, ne propunem testarea competențelor profesionale și certificarea experților evaluatori, completarea continuă a Registrului experților evaluatori ai ANACEC.

Având în vedere faptul că în Republica Moldova există programe de studii superioare ce aparțin unor domenii de formare profesională destul de specifice (de ex.: medicină, horticultură, agronomie, sport, medicină veterinară, arhitectură ș.a.), acestea fiind prestate doar de o singură instituție de învățământ superior (ex. USMF, UTM, UASM) rămâne a fi o adevărată provocare identificarea potențialilor experți evaluatori dat fiind că piața serviciilor educaționale din țara noastră este foarte restrânsă. În acest sens, dar și în alte cazuri, implicarea experților internaționali constituie o soluție, iar cadrul normativ permite acest

lucru. Un impediment în realizarea acestui deziderat este faptul că întregul proces de evaluare externă se realizează în limba română, experții trebuie să cunoască cadrul legal și contextul național al învățământului superior, precum și faptul că implicarea experților internaționali presupune cheltuieli mai mari din partea instituțiilor. Cu toate acestea, practicile de cooptare a experților străini necesită dezvoltare și extindere.

Misiunea Agenției este stabilită de către Guvern, cu sarcini și atribuții (ex. control) care nu sunt compatibile cu cele ale unei agenții de asigurare a calității independente și orientate spre asigurarea și îmbunătățirea continuă a calității în educație. Independența Agenției este mult afectată de modificările operate în 2018 în *Codul Educației, Metodologia de evaluare externă* și în *Regulamentul de organizare și funcționare al ANACEC*. Astfel, în ceea ce privește:

- **Independența organizațională:** Consiliul de conducere al ANACEC este ales de o comisie de experți independenți desemnați de agențiile înregistrate în EQAR la solicitarea Ministerului Educației, Culturii și Cercetării; președintele și vicepreședintele sunt aleși și numiți în funcție de Guvern și Ministerul Educației. Agenția nu își definește structura și numărul de angajați. Agenția recrutează membrii personalului său conform regulilor concursului public, iar aceștia își desfășoară activitatea în limitele prevăzute de Legea cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public. Guvernul definește nivelul de salarizare al personalului, care nu este atractiv, de unde și reticența specialiștilor de a activa în cadrul Agenției.
- **Independența operațională:** selectarea, recrutarea experților are loc fără nicio influență din partea terților; procesele de evaluare sunt desfășurate independent, însă, la capitolul definirii procedurilor propuse atestă limitarea independenței agenției, chiar dacă legea spune că ANACEC “elaborează, în conformitate cu standardele europene în domeniu, și face publică propria metodologie de evaluare și acreditare a instituțiilor ofertante de programe de formare profesională și a programelor acestora pe care o propune spre aprobare Guvernului” (ex. modificarea Metodologiei de evaluare externă fără consultarea Agenției).
- **Independența rezultatelor formale:** deși Consiliul de conducere ia decizia de autorizare / neautorizare de funcționare provizorie, acreditare / neacreditare, decizia finală este totuși adoptată de Ministerul Educației, Culturii și Cercetării.

Elaborarea și dezvoltarea continuă a cadrului normativ și metodologic în scopul dezvoltării și consolidării unei orientări pozitive a comunității academice cu privire la procesul de asigurare externă a calității în învățământul superior constituie o prioritate pentru ANACEC. Luând în considerație cele prezentate mai sus, sunt necesare a fi întreprinse mai multe acțiuni. Prioritare ar fi modificările cadrului normativ existent în domeniu cu implicarea tuturor actorilor relevanți (MECC, ANACEC, instituții de învățământ superior, reprezentanți ai mediului de afaceri, studenți, cadre didactice etc.) pentru a asigura independența ANACEC de părțile terțe, a exclude diverse ingerințe în activitatea sa și de a spori nivelul de credibilitate și încredere a acesteia, dar și a întregului sistem de învățământ superior atât la nivel național, cât și european / internațional.

Tot în această ordine de idei, implicarea activă și eficientă a părților interesate în asigurarea calității studiilor, trebuie să fie consolidată și orientată spre crearea unei

Plan național de acțiuni privind asigurarea calității învățământului superior din Republica Moldova
pentru perioada 2021-2023

comunități și a unei culturi a calității în țara noastră. La nivel instituțional, Agenția își propune instituirea unei astfel de proceduri de implicare a părților interesate pentru a-și consolida poziția și a-i așeza pe toți la aceeași masă de dialog.

Și nu în ultimul rând, procedura de monitorizare post-evaluare aplicată în prezent de ANACEC necesită a fi revizuită și completată în conformitate cu recomandările ESG pentru a asigura consistența și relevanța acestora în vederea sporirii și îmbunătățirii continue a calității studiilor oferite de instituțiile de învățământ superior din țară, cu implicarea activă a acestora.

5. Tabel rezumat

Nr.	Acțiune prioritară	Acțiunea prioritară a fost deja identificată în BFUG TPG C-QA? (DA/NU)	Etape de activitate (inclusiv starea implementării în cazul în care activitatea a fost deja identificată în BFUG TPG C-QA)	Actori	Termen de realizare	Rezultatul scontat
<i>Dezvoltarea cadrului normativ și metodologic</i>						
1.	Modificarea Codului educației pe dimensiunea asigurării calității în scopul consolidării independenței agenției naționale de asigurare a calității	Nu	MECC a inițiat procesul de modificare a Codului Educației pe dimensiunea învățământului superior. ANACEC a formulat propuneri pentru modificarea Codului educației pe componenta asigurarea calității	MECC ANACEC	2022	Lege aprobată
2.	Actualizarea Regulamentului de activitate a ANACEC în conformitate cu modificările Codului educației	Nu	Ca urmare a modificării Codului educației	ANACEC MECC	2022	Hotărâre de Guvern aprobată
3.	Actualizarea metodologiei de evaluare externă a calității	Da	ANACEC a formulat și transmis către MECC demersuri cu privire la modificările necesare a fi operate în Metodologie în vederea racordării la ESG. Actualmente se găsesc la examinare în Guvern.	MECC ANACEC	2021	Metodologia de evaluare externă a calității actualizată

Plan național de acțiuni privind asigurarea calității învățământului superior din Republica Moldova
pentru perioada 2021-2023

4.	Perfectarea Ghidului de evaluare externă a calității programelor de studii superioare de doctorat	Nu	Direcția evaluare în învățământul superior a demarat procesul de actualizare a Ghidului de evaluare externă pentru programele de studii superioare de doctorat. Ulterior, activitatea asupra acestui document parțial a fost sistată având în vedere prevederile proiectului „Învățământul superior”, finanțat de Banca Mondială, care va contribui decisiv în elaborarea/actualizarea cadrului normativ pentru studiile superioare de doctorat.	ANACEC ÎÎS Comisia de profil în învățământul superior	2022	Ghidul de evaluare externă a calității programelor de studii superioare de doctorat perfectat
5.	Perfectarea Ghidului de evaluare externă instituțională	Nu	La moment, sunt în fază de inițiere o serie de activități de schimb de bune practice cu agenții ENQA în cadrul proiectului “Enhancement of Quality Assurance in Higher Education System in Moldova – QFORTE”	ANACEC ÎÎS MECC Partenerii UE din proiect Comisia de profil în învățământul superior	Noiembrie, 2023	Ghidul de evaluare externă instituțională perfectat
6.	Revizuirea Procedurii de monitorizare post-evaluare	Nu	Draft	ANACEC Comisia de profil în învățământul superior	Septembrie, 2021	Procedură de monitorizare post-evaluare revizuită

Plan național de acțiuni privind asigurarea calității învățământului superior din Republica Moldova
pentru perioada 2021-2023

				ÎIS		
7.	Elaborarea procedurii de evaluare externă a calității pentru programe comune de studii	Nu	Urmează a fi inițiate	ANACEC	2022	Procedură elaborată
8.	Elaborarea procedurii de implicare eficientă a părților interesate în activități de asigurare externă a calității	Nu	ANACEC a realizat (în cadrul proiectului “ESQA - Effective involvement of stakeholders in quality assurance activities”) o analiză a necesităților, acompaniată de un plan de acțiuni privind necesitățile de schimbare la nivel de Agenție.	ANACEC ÎIS MECC Reprezentanți ai studenților Reprezentanți ai mediului de afaceri / angajatorilor Consiliul Național al Rectorilor etc.	Noiembrie, 2021	Procedura de implicare eficientă a părților interesate în activități de asigurare externă a calității elaborată
9.	Elaborarea Strategiei de dezvoltare a ANACEC pentru perioada 2022-2025	Nu	Urmează a fi inițiate	ANACEC	Decembrie, 2021	Strategie elaborată
Asigurarea calității și transparenței în activitatea Agenției						
10.	Consultarea părților interesate	Nu	În vederea îmbunătățirii continue a procesului de evaluare externă, ANACEC realizează chestionare atât cu evaluatorii, cât și cu instituțiile de învățământ evaluate. Urmare a colectării feedback-ului sunt realizate analize, se	ANACEC	La finalizarea procesului de evaluare externă a programului de studii	Părți interesate consultate

Plan național de acțiuni privind asigurarea calității învățământului superior din Republica Moldova
pentru perioada 2021-2023

			Întreprind măsuri de îmbunătățire și se formulează recomandări pentru perfecționarea proceselor			
11.	Elaborarea de studii tematice	Nu	ANACEC evaluează programele de studii superioare de master pe domenii generale de studiu	ANACEC	2021-2023	Studii tematice elaborate pentru domeniile generale de studiu evaluate
12.	Extinderea practicilor de cooptare și implicare a experților evaluatori străini	Nu	ANACEC implică în procesul de evaluare externă a programelor de studii experți internaționali din cadrul agențiilor-partenere de asigurare a calității	ANACEC Alte agenții de Asigurarea a Calității	În procesul de constituire a comisiilor de evaluare externă	Experți internaționali implicați în procesul de evaluare externă
13.	Actualizarea paginii web a Agenției cu informații relevante	Nu	În vederea asigurării transparenței rezultatelor evaluării externe, Agenția plasează pe pagina oficială www.anacec.md Rapoartele de evaluare externă pentru programele de studii evaluate și deciziile CC	ANACEC	Permanent	Pagina web a Agenției actualizată
Evaluarea calității în învățământul superior						
14.	Evaluare externă a calității programelor de studii superioare	Nu	ANACEC organizează procesul de evaluare externă a calității programelor de studii ținând cont de intențiile instituțiilor de învățământ	ANACEC ÎIS	La solicitare	Programe de studii superioare evaluate

Plan național de acțiuni privind asigurarea calității învățământului superior din Republica Moldova
pentru perioada 2021-2023

			superior, precum și de prioritățile MECC			
15.	Evaluarea externă a calității instituțiilor de învățământ superior în scopul acreditării instituționale internaționale	Nu	Acțiunea va fi realizată în cadrul proiectului ERASMUS+ “Enhancement of Quality Assurance in Higher Education System in Moldova – QFORTE”	ANACEC MECC 5 ÎS	2023	5 instituții de învățământ superior acreditate
16.	Consolidarea capacităților instituțiilor de învățământ superior pe dimensiunea asigurării interne a calității	Da	3 workshop-uri pentru 7 universități realizate în cadrul proiectului ERASMUS+ “Enhancement of Quality Assurance in Higher Education System in Moldova – QFORTE”	ANACEC MECC 5 ÎS	2022	3 workshop-uri organizate pentru circa 70 de persoane
17.	Mentținerea și completarea Registrului experților evaluatori	Nu	ANACEC realizează formări pentru diverse categorii de beneficiari în vederea identificării experților evaluatori	ANACEC	2021-2023	Registrul experților evaluatori completat
18.	Mentținerea unei baze de date privind rezultatele evaluărilor externe a calității în învățământul superior	Nu	În curs de completare	ANACEC MECC	2021-2023	Bază de date completată
Consolidarea capacităților resursei umane						
19.	Organizarea sesiunilor de informare și formare pentru potențiali	Nu	ANACEC organizează sesiuni de informare pentru potențiali evaluatori ai ANACEC pe	ANACEC	2021-2023	Sesiuni de informare organizate. Potențiali

Plan național de acțiuni privind asigurarea calității învățământului superior din Republica Moldova
pentru perioada 2021-2023

	evaluatori ai ANACEC pe domenii și categorii de evaluatori		domenii/categoriile de evaluatori. ANACEC realizează sesiuni de instruire a potențialilor evaluatori în cadrul cursurilor de instruire			evaluatori formați în cadrul cursurilor organizate
20.	Consolidarea permanentă a capacității angajaților ANACEC și MECC pe subiectele asigurării calității	Da	Acțiunea va fi susținută și de proiectul „Învățământul superior”, finanțat de Banca Mondială și alte proiecte	ANACEC MECC	2021-2022	Angajații ANACEC și MECC instruiți
Colaborare internațională						
21.	Dezvoltarea activităților de cooperare a ANACEC cu diverse entități	Nu	ANACEC încheie acorduri de parteneriat și realizează activități în comun cu diverse entități interesate în domeniul asigurării calității în educație	ANACEC	2021-2023	Acorduri de parteneriat încheiate. Activități comune realizate. Implicarea în proiecte
22.	Susținerea metodologică și financiară a ANACEC în procesul de înregistrare în ENQA/EQAR	Nu	In curs de realizare	MECC	2021-2022	Membru ENQA/EQAR

6. Concluzii

Republica Moldova este încă în proces de integrare în Spațiul European al Educației și sunt depuse eforturi considerabile în a susține instituțiile de învățământ superior în procesul de racordare la valorile europene. Totodată, ralierea la recomandările standardelor și ghidurilor europene pentru asigurarea calității în domeniul învățământului superior este una dintre pietrele de temelie ale Procesului de la Bologna și asigură coerența și o mai bună comparabilitate între sistemele de învățământ superior ale Europei. Acesta susține mobilitatea personalului și a studenților și asigură recunoașterea calificărilor obținute în învățământ superior din țară în învățământul superior din Europa. Pentru realizarea acestui deziderat, ANACEC are ambiția de a deveni o agenție cu drepturi depline ale Asociației Europene pentru Asigurarea Calității în Învățământul Superior (ENQA) și de a fi înregistrată în Registrul European al Agențiilor de Asigurare a Calității în Învățământul Superior (EQAR), fapt stipulat și în *Codul educației al Republicii Moldova* (art. 115, p. (2), litera n)). Calitatea de membru deplin al ENQA și înregistrarea în EQAR se bazează pe conformitatea unei agenții de asigurare a calității cu *Standardele și liniile directoare pentru asigurarea calității în spațiul european al învățământului superior* (ESG), prin care a fost stabilit un cadru comun pentru sistemele de asigurare a calității pentru învățare și predare la nivel european, național și instituțional.

ANACEC este deja recunoscută în Republica Moldova drept un organ de competență și expertiză în domeniul asigurării externe a calității studiilor. De la înființare și până în prezent, Agenția a realizat progrese mari în dezvoltarea și îmbunătățirea activităților sale în conformitate cu recomandările ESG. Recunoașterea pe care ANACEC o va obține prin calitatea de membru ENQA și înregistrarea în EQAR ar consolida fiabilitatea și credibilitatea activităților de asigurare externă a calității desfășurate de ANACEC în domeniul învățământului superior, iar realizarea acestui plan de acțiuni ar spori considerabil șansele Agenției și a întregului sistem de învățământ superior din Republica Moldova de a îmbrățișa valorile europene în acest sens și de a se integra cu succes în Spațiul European al Educației.

Anexa 1

Tabel de racordare

Standard de acreditare 1. Politici pentru asigurarea calității

Instituțiile dispun de politici pentru asigurarea calității care sunt publice și sunt parte a managementului lor strategic. Actorii interni dezvoltă și implementează aceste politici prin intermediul unor structuri și procese adecvate, implicând în același timp și actori externi.

Criteriile	Indicatorii de performanță	Standarde de evaluare	ESG – linii directoare
1.1. Cadrul juridico-normativ de funcționare a programului	1.1.1. Statutul juridic al instituției vs realizarea programului de studii	Cadrul de funcționare a programului de studii este în conformitate cu cadrul normativ în vigoare.	Politicile și procesele sunt pilonii principali ai unui sistem instituțional coerent de asigurare a calității care formează ciclul de dezvoltare continuă și contribuie la responsabilizarea instituției. Aceasta
1.2. Strategii, politici și managementul intern al calității	1.2.1. Strategia și politica educațională de asigurare a calității	Instituția dispune de strategii și politici educaționale de asigurare a calității și programul de studii este racordat integral la prevederile acestora.	sprijină dezvoltarea unei culturi a calității în care toții actorii interni își asumă responsabilitatea pentru calitate și se implică în asigurarea calității la toate nivelurile din instituție. Pentru a
	1.2.2. Organizarea, aplicarea și eficacitatea sistemului intern de asigurare a calității	Structurile instituționale de asigurare a calității sunt funcționale și eficiente.	facilita acest lucru, politica are un caracter oficial și este publică.
	1.2.3. Internaționalizarea programului de studii	Aspectele internaționalizării sunt reflectate complex și se realizează integral în cadrul programului de studii.	Politicile de asigurare a calității sunt cele mai eficiente când reflectă relația dintre cercetare, învățare și predare și iau în considerare contextul național în care instituția își desfășoară activitatea și contextul instituțional, precum și abordarea sa strategică. Astfel de politici sprijină
			<ul style="list-style-type: none"> ● organizarea sistemului de asigurare a calității; ● departamentele, școlile, facultățile și

			<p>alte structuri organizaționale, cât și conducerea instituțională, cadrele didactice și auxiliare și studenții să își asume responsabilitățile care le revin în asigurarea calității;</p> <ul style="list-style-type: none"> ● integritatea și libertatea academică și vigilența față de fraude academice; ● protejarea împotriva intoleranței sau discriminării de orice fel a studenților sau a cadrelor didactice și auxiliare; ● implicarea actorilor externi în asigurarea calității. <p>Politicile se transpun în practică printr-o varietate de procese de asigurare internă a calității care permit participarea întregii instituții. Modul în care aceste politici sunt implementate, monitorizate și revizuite rămâne la decizia instituției.</p> <p>Politicile de asigurare a calității acoperă, de asemenea, orice element din activitatea instituției care este subcontractat sau este efectuat de terți.</p>
--	--	--	---

Standard de acreditare 2. Proiectarea și aprobarea programelor

Instituțiile dispun de procese de proiectare și aprobare a programelor. Programele sunt proiectate în așa fel încât să atingă obiectivele pentru care au fost create, incluzând rezultatele învățării. Calificările rezultate în urma unui program sunt specificate clar, făcând

Plan național de acțiuni privind asigurarea calității învățământului superior din Republica Moldova
pentru perioada 2021-2023

referire la nivelul corespunzător din Cadrul național al calificărilor pentru învățământul superior și din Cadrul calificărilor din Spațiul European al Educației.

Criteriile	Indicatorii de performanță	Standarde de evaluare	ESG – linii directoare
2.1. Proiectarea și aprobarea programului de studii	2.1.1. Cadrul general de proiectare a programului de studii	Programul de studii este proiectat și aprobat în conformitate cu cerințele cadrului normativ în vigoare.	Programele de studii sunt în centrul misiunii de învățământ a instituțiilor de învățământ superior. Ele oferă studenților atât cunoștințe academice, cât și competențe, incluzându-le pe cele transversale, care pot influența dezvoltarea lor personală și pot fi aplicate în carierele lor viitoare. Programele sunt proiectate cu obiective generale care sunt în acord cu strategia instituțională și menționează explicit rezultatele așteptate ale învățării;
	2.1.2. Racordarea programului de studii la Cadrul național al calificărilor	Programul de studii este racordat la Cadrul Național al Calificărilor/ Cadrul European al Calificărilor.	
2.2. Conținutul programului de studii	2.2.1. Misiunea și obiectivele programului de studii	Misiunea și obiectivele programului de studii sunt racordate la strategiile naționale, realitățile și tendințele din domeniu, la planul de dezvoltare strategică a instituției, departamentului/ catedrei.	<ul style="list-style-type: none"> • sunt proiectate cu implicarea studenților și altor actori interesați; • beneficiază de expertiză externă și puncte de referință; • reflectă cele patru scopuri ale învățământului superior definite de Consiliul European (cf. Scop și Concepte); • sunt proiectate astfel încât să permită un progres continuu al studenților pe parcursul studiilor • definesc volumul de muncă așteptat al
	2.2.2. Planul de învățământ	Planul de învățământ corespunde cu cerințele Planului-cadru și asigură atingerea finalităților de studiu și formarea competențelor profesionale.	
	2.2.3. Curricula pe discipline	Conținutul curricula contribuie la atingerea finalităților de studiu.	
	2.2.4. Relevanța programului de studii	Programul de studii reflectă integral necesitățile pieței muncii, tendințele din domeniu și are impact social și economic semnificativ.	

			<p>studentilor, de exemplu prin ECTS;</p> <ul style="list-style-type: none"> ● includ oportunități de plasament bine structurate, după caz; ● sunt supuse unui proces oficial de aprobare instituțională
--	--	--	--

Standard de acreditare 3. Învățarea, predarea și evaluarea centrate pe student

Instituțiile asigură programe care încurajează studenții să aibă un rol activ în procesele de învățare, iar evaluarea studenților reflectă această abordare.

Criteriile	Indicatorii de performanță	Standarde de evaluare	ESG – linii directoare
3.1. Procesul de predare - învățare	3.1.1. Formele de organizare a procesului de predare-învățare	Formele de organizare a procesului de predare-învățare se realizează în conformitate cu prevederile cadrului normativ în vigoare și contribuie la atingerea obiectivelor programului de studii.	<p>Învățarea și predarea centrate pe student joacă un rol important în stimularea motivării studenților, auto-reflecției și implicării lor în procesul de învățare. Aceasta necesită o analiză atentă a modului de proiectare și de implementare a programelor de studii și de evaluare a rezultatelor.</p> <p>Implementarea învățării și predării centrate pe student</p> <ul style="list-style-type: none"> ● respectă și ia în considerare diversitatea studenților și a necesităților lor, permițând trasee de învățare flexibile; ● ia în considerare și folosește metode diferite de organizare a procesului de învățare și predare, acolo unde este cazul; ● folosește în mod flexibil o varietate de
	3.1.2. Centrarea pe student a metodelor de predare-învățare	Metodele de predare-învățare utilizate sunt integral centrate pe student.	
	3.1.3. Utilizarea instrumentelor TIC în procesul de predare-învățare-evaluare	Instrumentele TIC, platformele educaționale se utilizează în procesul de predare-învățare-evaluare la peste 90% dintre unități de curs/module ale programului de studii.	
	3.1.4. Calendarul academic și orarul procesului de studii	Calendarul universitar și orarul activităților didactice sunt elaborate în conformitate cu prevederile planului de învățământ de la programul de studii.	
3.2. Stagiile	3.2.1. Organizarea stagiilor de practică	Organizarea stagiilor de practică se realizează în	<ul style="list-style-type: none"> ● folosește în mod flexibil o varietate de

Plan național de acțiuni privind asigurarea calității învățământului superior din Republica Moldova pentru perioada 2021-2023

de practică		conformitate cu cadrul normativ în vigoare și permite atingerea finalităților de studiu.	<p>metode pedagogice;</p> <ul style="list-style-type: none"> ● evaluează în mod regulat și modifică, atunci când e cazul, modul de organizare a procesului de învățare și predare și metodele pedagogice; ● încurajează simțul autonomiei pentru cei care învață, asigurând în același timp orientare adecvată și sprijin din partea profesorilor; ● promovează respectul reciproc în relația student-profesor; ● are proceduri potrivite pentru a soluționa nemulțumirile studenților. <p>Având în vedere importanța evaluării progresului studenților și a viitoarelor lor cariere, procesele de asigurare a calității pentru evaluare iau în considerare următoarele:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Evaluatorii sunt familiarizați cu testările și metodele de examinare existente și primesc sprijin în dezvoltarea competențelor proprii în acest domeniu; ● Criteriile și metodele de evaluare, cât și modalitățile de notare, sunt publicate din timp; ● Evaluarea permite studenților să
	3.2.2. Acorduri de colaborare pentru realizarea stagiilor de practică	Instituția dispune de acorduri de colaborare pentru realizarea stagiilor de practică și asigură în proporție de 100% necesarul programului de studii.	
3.3. Evaluarea rezultatelor academice	3.3.1. Organizarea procesului de evaluare a rezultatelor academice	Procesul de evaluare a rezultatelor academice este organizat în conformitate cu cadrul normativ în vigoare și asigură atingerea finalităților de studiu la unitățile de curs/ module.	<p>Având în vedere importanța evaluării progresului studenților și a viitoarelor lor cariere, procesele de asigurare a calității pentru evaluare iau în considerare următoarele:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Evaluatorii sunt familiarizați cu testările și metodele de examinare existente și primesc sprijin în dezvoltarea competențelor proprii în acest domeniu; ● Criteriile și metodele de evaluare, cât și modalitățile de notare, sunt publicate din timp; ● Evaluarea permite studenților să
	3.3.2. Organizarea procesului de evaluare a stagiilor de practică	Procesul de evaluare a stagiilor de practică se realizează în conformitate cu prevederile cadrului normativ în vigoare și asigură atingerea finalităților de studiu.	

Plan național de acțiuni privind asigurarea calității învățământului superior din Republica Moldova
pentru perioada 2021-2023

			<p>demonstreze la ce nivel au fost atinse rezultatele așteptate ale învățării.</p> <p>Studentilor li se oferă informații („feedback”), care, dacă este necesar, sunt legate de consiliere pentru procesul de învățare;</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Acolo unde este posibil, evaluarea este efectuată de mai mult decât un examinator; ● Reglementările pentru evaluare țin cont de eventuale circumstanțe atenuante; ● Evaluarea este coerentă, aplicată în mod corect tuturor studenților și efectuată în conformitate cu procedurile stabilite; ● Există o procedură oficială de contestare a evaluării de către studenți
--	--	--	--

Standard de acreditare 4. Admiterea, evoluția, recunoașterea și dobândirea de certificări de către student

Instituțiile aplică în mod consecvent reglementările definite și publicate în prealabil, acoperind toate fazele „ciclului vieții” de student, cum ar fi admiterea, evoluția, recunoașterea și dobândirea de certificări.

Criteriile	Indicatorii de performanță	Standarde de evaluare	ESG – linii directoare
4.1. Admitere a studenților	4.1.1. Recrutarea și admiterea studenților	Reclutarea și admiterea studenților la programul de studii se realizează în conformitate cu cadrul normativ în vigoare.	Asigurarea condițiilor și sprijinului necesar studenților pentru a realiza progresul în cariera lor academică este în interesul studenților, al
	4.1.2. Accesul grupurilor dezavantajate la studii	Reclutarea și admiterea studenților din grupurile	

Plan național de acțiuni privind asigurarea calității învățământului superior din Republica Moldova pentru perioada 2021-2023

		dezavantajate se realizează în conformitate cu cadrul normativ în vigoare.	programelor, al instituțiilor și al sistemelor de învățământ superior. Este esențial să existe proceduri de admitere, recunoaștere și finalizare adecvate scopului, în special atunci când studenții sunt mobili în interiorul sau între sistemele de învățământ superior. Este important ca politicile de acces, procedurile de admitere și criteriile folosite să fie implementate corespunzător și în mod transparent. Există o procedură de integrare și adaptare a studenților în instituție și program.
4.2. Progresul studenților	4.2.1. Promovabilitatea studenților	Promovarea studenților de la programul de studii se realizează în conformitate cu cadrul normativ în vigoare.	Instituțiile trebuie să folosească atât procese, cât și instrumente, pentru a colecta, monitoriza și gestiona informații despre parcursul studenților pentru a acționa în funcție de acestea. Recunoașterea corectă a calificărilor din învățământul superior, a perioadelor de studiu și a învățării anterioare, incluzând recunoașterea învățării non-formale sau informale, sunt componente esențiale pentru asigurarea progresului studenților în activitățile lor de studiu, promovând totodată mobilitatea. Procedurile adecvate de
	4.2.2. Mobilitatea academică	Mobilitatea academică a studenților de la programul de studii se realizează în conformitate cu cadrul normativ în vigoare și include perioade de studii/ stagii ale studenților într-o instituție de învățământ din țară/ de peste hotare.	
4.3. Recunoașterea și dobândirea de certificări	4.3.1. Conferirea titlului și eliberarea diplomei	Conferirea titlului și eliberarea diplomei, suplimentului la diplomă și a certificatelor academice se realizează în conformitate cu cadrul normativ în vigoare.	

Plan național de acțiuni privind asigurarea calității învățământului superior din Republica Moldova
pentru perioada 2021-2023

			<p>recunoaștere se bazează pe</p> <ul style="list-style-type: none"> ● practică instituțională pentru recunoaștere în conformitate cu principiile Convenției de Recunoaștere de la Lisabona; ● cooperarea cu alte instituții, agenții de asigurare a calității și centre naționale ENIC/NARIC în vederea asigurării unei recunoașteri coerente în întreaga țară. <p>Obținerea diplomei reprezintă finalizarea cu succes a perioadei de studii a studenților. Studenții trebuie să primească documentația necesară pentru a le fi explicate calificările obținute, incluzând rezultatele învățării și contextul, nivelul, conținutul și definirea statutului studiilor care au fost urmate și finalizate cu succes</p>
--	--	--	---

Standard de acreditare 5. Personalul academic

Instituțiile se asigură de competența cadrelor lor didactice, aplică procese corecte și transparente de recrutare și dezvoltare a personalului academic.

Criteriile	Indicatorii de performanță	Standarde de evaluare	ESG – linii directoare
5.1. Recrutarea și administrarea personalului academic	5.1.1. Planificarea, recrutarea și administrarea personalului academic	Planificarea, recrutarea și administrarea personalului academic de la programul de studii se realizează în conformitate cu cadrul	Rolul cadrelor didactice este esențial în crearea unei experiențe de înaltă calitate pentru studenți și facilitarea dobândirii de cunoștințe, competențe și

Plan național de acțiuni privind asigurarea calității învățământului superior din Republica Moldova pentru perioada 2021-2023

lului academi c		normativ în vigoare. Peste 80% din numărul cadrelor didactice care asigură realizarea programului de studii reprezintă personal titular și prin cumul intern.	abilități. Diversificarea populației de studenți și punerea unui accent mai mare pe rezultatele învățării necesită o învățare și predare centrate pe student și, astfel, rolul cadrelor didactice se schimbă (conform Standardului 1.3). Instituțiile de învățământ superior au responsabilitatea primară față de calitatea cadrelor lor didactice și pentru asigurarea unui cadru care să le sprijine ca să își poată desfășura activitatea în mod eficient. Un astfel de cadru
	5.1.2. Calificarea profesională a personalului academic	Peste 90% din numărul cadrelor didactice dețin calificare profesională conform programului de studii. Peste 80% din numărul cadrelor didactice, care asigură predarea cursurilor teoretice de la programul de studii, dețin titluri științifice/ științifico-didactice/ onorifice.	
5.2. Dezvolt area persona lului academi c	5.2.1. Strategiile/politicile/măsurile de dezvoltare a personalului academic	Instituția dispune de strategii/ politici de dezvoltare, a personalului academic și le implementează integral.	<ul style="list-style-type: none"> ● stabilește și urmărește procese clare, transparente și corecte de recrutare a personalului și condiții de angajare care recunosc importanța predării; ● oferă oportunități și promovează dezvoltarea profesională a personalului academic; ● încurajează activitatea științifică pentru a întări legătura dintre educație și cercetare; ● încurajează inovarea în metodele de predare și utilizarea de noi tehnologii.
	5.2.2. Planificarea și realizarea activității metodice a personalului academic	Instituția planifică, monitorizează și susține integral activitatea metodică a personalului academic. Personalul academic realizează integral activitatea metodică planificată.	
	5.2.3. Evaluarea personalului academic	Personalul academic de la programul de studii este evaluat periodic de către managerii instituției de învățământ și se întreprind măsuri eficiente de îmbunătățire continuă a performanțelor acestuia.	
5.3. Activitat	5.3.1. Planificarea și susținerea activității de	Instituția planifică și susține eficient activitatea	

Plan național de acțiuni privind asigurarea calității învățământului superior din Republica Moldova
pentru perioada 2021-2023

ea de cercetare științifică și inovare a personalului academic	cercetare științifică și inovare a personalului academic	de cercetare științifică, inovare și transfer tehnologic (a personalului academic) care acoperă necesitățile programului de studii.	
	5.3.2. Realizarea și monitorizarea activității de cercetare științifică și inovare a personalului academic	Personalul academic realizează activități de cercetare științifică, inovare și transfer tehnologic care acoperă necesitățile programului de studii. Instituția monitorizează realizarea activității de cercetare științifică, inovare și transfer tehnologic a personalului academic implicat în programul de studii.	
	5.3.3. Valorificarea rezultatelor activității de cercetare științifică și inovare a personalului academic în contextul programului de studii	Rezultatele activității de cercetare științifică, inovare și transfer tehnologic ale personalului academic sunt valorificate în cadrul programului de studii.	

Standard de acreditare 6. Resursele de învățare și sprijinul pentru student

Instituțiile finanțează în mod corespunzător activitățile de învățare și predare, precum și asigură studenții cu resurse de învățare și servicii de suport adecvate și ușor accesibile.

Criteriile	Indicatorii de performanță	Standarde de evaluare	ESG – linii directoare
6.1. Personalul administrativ și auxiliar	6.1.1. Planificarea și coordonarea activității personalului administrativ și auxiliar	Planificarea, recrutarea și coordonarea personalului administrativ și auxiliar la programul de studii se realizează în conformitate cu cadrul normativ în vigoare.	Instituțiile pun la dispoziția studenților o serie de resurse care să-i sprijine în activitatea de învățare. Acestea cuprind resurse materiale ca bibliotecile, facilitățile de studiu și infrastructură IT, până la resurse umane cu rol de susținere/sprijin pentru studenți cum ar fi
6.2. Resursele materiale	6.2.1. Existența și utilizarea spațiilor educaționale și de cercetare	Instituția asigură în totalitate spații adecvate pentru realizarea procesului de studii și de	

Plan național de acțiuni privind asigurarea calității învățământului superior din Republica Moldova pentru perioada 2021-2023

e și de învățare		cercetare la programul de studii. Instituția asigură suprafețe ce revin unui student, după cum urmează: săli de curs – nu mai puțin de 2,0 m2; săli de seminar – nu mai puțin de 2,0 m2; laboratoare – nu mai puțin de 3,0 m2.	tutori, consilieri sau alte persoane care îi pot sfătui. Rolul serviciilor de sprijin pentru studenți este important în mod particular și pentru facilitarea mobilității studenților în același sistem sau între diferite sisteme de învățământ superior.
	6.2.2. Dotarea și accesibilitatea spațiilor educaționale și de cercetare	Instituția este dotată cu spații educaționale și de cercetare care asigură integral realizarea obiectivelor programului de studii.	Cerințele unei populații diverse de studenți (cum ar fi studenții maturi, cei cu frecvență redusă, studenții angajați sau internaționali, cât și studenții cu dizabilități) și schimbarea de paradigmă către învățământul centrat pe student, alături de
	6.2.3. Dotarea, dezvoltarea și accesibilitatea fondului bibliotecii destinat programului de studii	Fondul bibliotecii este dotat corespunzător, dezvoltat periodic și accesibil studenților și personalului academic.	modalitățile flexibile de învățare și predare, sunt luate în considerare la planificarea și alocarea resurselor de învățare și a celor pentru serviciile de sprijin pentru studenți.
	6.2.4. Asigurarea și accesul studenților la suportul curricular	Peste 90% din suportul curricular de la programul de studii este accesibil și adecvat formării de competențe și atingerii finalităților de studiu.	Activitățile și facilitățile de sprijin pot fi organizate într-o varietate de moduri, depinzând de contextul instituțional. Cu toate acestea, asigurarea internă a calității garantează că toate resursele sunt adecvate scopului și accesibile, iar studenții sunt informații despre serviciile care le sunt puse la dispoziție. În oferirea serviciilor de sprijin pentru studenți rolul personalului administrativ este crucial
6.3. Resursele financiare	6.3.1. Mijloacele financiare alocate procesului educațional și cercetării la programul de studii	Mijloacele financiare destinate procesului didactic și cercetării sunt alocate în conformitate cu cadrul normativ în vigoare și sunt suficiente pentru realizarea programului.	
	6.3.2. Taxele de studii și burse la programul de studii	Procedurile de stabilire a taxelor de studii, alocare a bursei și altor forme de sprijin material sunt aplicate în conformitate cu cadrul normativ în vigoare.	
6.4. Asigurarea	6.4.1 Asigurarea studenților cu cămin	Peste 50% din studenții-solicitanți de la programul de studii sunt asigurați cu	

Plan național de acțiuni privind asigurarea calității învățământului superior din Republica Moldova
pentru perioada 2021-2023

socială a studenților		cămin, în conformitate cu normele în vigoare.	și, prin urmare, acesta trebuie să fie calificat și să aibă la dispoziție oportunități pentru a-și dezvolta competențele.
-----------------------------	--	--	---

Standard de acreditare 7. Managementul informației

Instituțiile se asigură că sunt colectate, analizate și utilizate informații relevante pentru gestionarea eficientă a programelor lor și a altor activități.

Criteriile	Indicatorii de performanță	Standarde de evaluare	ESG – linii directoare
7. 1. Accesul la informație	7.1.1. Managementul informației și accesul studenților și angajaților la informațiile privind programul de studii	Instituția dispune de un sistem/ mecanism de colectare a informațiilor relevante pentru gestionarea programului de studii, care este accesibil studenților și angajaților.	Datele fiabile sunt cruciale pentru fundamentarea luării deciziilor și pentru a ști ceea ce merge bine și ceea ce necesită mai multă atenție. Procesele eficiente de colectare și analiză a informațiilor despre programe de studii și alte activități oferă date sistemului de asigurare internă a calității.
7.2. Bazele de date	7.2.1. Constituirea și accesul la baza de date a programului de studii	Instituția dispune de baze de date electronice funcționale și asigură accesul securizat la acestea studenților și angajaților.	Informațiile colectate depind, într-o oarecare măsură, de tipul și misiunea instituției. Următoarele informații sunt de interes: <ul style="list-style-type: none"> • Indicatori de performanță cheie / importanți; • Profilul populației de studenți; • Parcursul educațional al studenților, rata de absolvire și rata de abandon; • Satisfacția studenților față de programele de studii pe care le urmează; · Resursele

Plan național de acțiuni privind asigurarea calității învățământului superior din Republica Moldova
pentru perioada 2021-2023

			<p>disponibile de învățare și serviciile de sprijin pentru studenți;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Traseele profesionale ale absolvenților. <p>Pot fi folosite metode variate de colectare a informațiilor. Este important ca studenții și cadrele didactice să fie implicate în oferirea și analizarea informațiilor și în planificarea activităților ulterioare de urmărire (follow-up).</p>
--	--	--	--

Standard de acreditare 8. Informații de interes public

Instituțiile publică informații despre activitatea lor, incluzând detalii clare, precise, obiective, actualizate și ușor accesibile despre programele lor.

Criteriile	Indicatorii de performanță	Standarde de evaluare	ESG – linii directoare
8.1. Transparența informațiilor de interes public cu privire la programul de studii	8.1.1. Pagina web a instituției/programului de studii	Informațiile de interes public cu privire la programul de studii sunt accesibile și actualizate pe pagina web a instituției/ facultății/ departamentului/ catedrei.	Informațiile despre activitatea instituțiilor sunt utile pentru potențiali sau actuali studenți, cât și pentru absolvenți, alți actori interesați sau public în general.
	8.1.2. Transparența informației cu privire la activitatea catedrei/departamentului/ programului de studii	Instituția asigură în totalitate transparența informației de interes public cu privire la programul de studii.	Prin urmare, instituțiile furnizează informații despre activitatea lor, incluzând informații despre programele pe care le oferă, criteriile de selecție, rezultatele așteptate ale învățării ale acestor programe și calificările dobândite, procedurile de predare, învățare și evaluare, ratele de promovare la examene, oportunitățile de învățare puse la

			dispoziția studenților și informații despre angajabilitatea absolvenților.
--	--	--	--

Standard de acreditare 9. Monitorizarea continuă și evaluarea periodică a programelor

Instituțiile monitorizează și evaluează periodic programele pe care le oferă pentru a se asigura că acestea își ating obiectivele și răspund nevoilor studenților și ale societății. Aceste evaluări conduc la îmbunătățirea continuă a programelor. Orice măsură planificată sau implementată ca rezultat al evaluării este comunicată tuturor celor interesați.

Criteriaile	Indicatorii de performanță	Standarde de evaluare	ESG – linii directoare
9.1. Proceduri privind monitorizarea, evaluarea și revizuirea periodică a programului de studii	9.1.1. Monitorizarea și revizuirea ofertei educaționale și a programului de studii	Instituția dispune de proceduri de monitorizare și revizuire a ofertei educaționale și le aplică consecvent și eficient.	Monitorizarea regulată, evaluarea și revizuirea programelor de studii își propun să asigure că oferta educațională rămâne adecvată și că se creează un mediu de învățare favorabil și eficient pentru studenți. Aceste procese includ evaluarea: <ul style="list-style-type: none"> • Conținutului programelor, în lumina celor mai noi cercetări în domeniu, asigurându-se astfel că programele sunt de actualitate; • Cerințelor în schimbare ale societății; • Volumului de muncă al studenților, precum și al parcursului educațional și succesului acestora; • Eficacității procedurilor de evaluare a studenților;
	9.1.2. Monitorizarea proceselor de predare-învățare- evaluare	Procesele de predare-învățare-evaluare sunt monitorizate în mod consecvent și se întreprind măsuri eficiente de îmbunătățire a acestora.	
	9.1.3. Existența și aplicarea procedurilor de autoevaluare a programului de studii	Instituția dispune și aplică eficient proceduri de autoevaluare a programului de studii.	
	9.1.4. Evaluarea programului de studiu de către studenți, absolvenți, angajatori și alți beneficiari	Programul de studii este evaluat de toate categoriile de beneficiari (studenți, angajați, absolvenți, angajatori) și se întreprind măsuri de îmbunătățire continuă a acestuia.	
9.2. Angajare a în câmpul muncii	9.2.1. Mecanisme de evidență a angajării și a evoluției absolvenților în câmpul muncii la programul de studii	Instituția dispune de mecanisme instituționale de evidență a angajării în câmpul muncii și a evoluției profesionale a absolvenților și le aplică consecvent.	

Plan național de acțiuni privind asigurarea calității învățământului superior din Republica Moldova pentru perioada 2021-2023

	<p>9.2.2. Activități de orientare profesională și competitivitatea absolvenților pe piața muncii</p>	<p>Instituția realizează în mod consecvent activități de orientare profesională eficiente. Rata angajării absolvenților în câmpul muncii conform domeniului general de studiu (în primul an după absolvire) constituie peste 70%.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Așteptărilor, nevoilor și satisfacției studenților în raport cu programul de studii; • Mediului de învățare și a serviciilor de sprijin/suținere pentru studenți și adecvării acestora scopului programului. <p>Programele sunt evaluate și revizuite regulat, cu implicarea studenților și a altor actori interesați. Informațiile colectate sunt analizate, iar programul este adaptat pentru a se asigura că rămâne de actualitate. Aspectele legate de programul revizuit sunt publicate.</p>
--	--	---	--

Standard de acreditare 10. Asigurarea externă a calității în mod ciclic

Instituțiile se supun ciclic proceselor de asigurare externă a calității.

Criteriile	Indicatorii de performanță	Standarde de evaluare	ESG – linii directoare
<p>10.1. Asigurarea externă a calității</p>	<p>10.1.1. Executarea dispozițiilor și recomandărilor Ministerului Educației, Culturii și Cercetării și ale ministerelor de resort</p> <p>10.1.2. Realizarea observațiilor, recomandărilor și deciziilor formulate în baza evaluării externe de către Agenția Națională de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare/alte agenții de asigurare a</p>	<p>Instituția dispune și aplică proceduri de comunicare, executare și monitorizare a dispozițiilor și recomandărilor MECC și a ministerelor de resort.</p> <p>Instituția examinează observațiile, recomandările și deciziile ANACEC / altor agenții de asigurare a calității și întreprinde măsuri consecvente pentru dezvoltarea programului de studii după evaluarea</p>	<p>Asigurarea externă a calității în diferitele ei forme poate verifica eficiența asigurării interne a calității instituțiilor, poate funcționa ca un catalizator de îmbunătățire și poate oferi instituției noi perspective. De asemenea, va oferi instituției și publicului informații despre calitatea activităților instituției.</p> <p>Instituțiile participă la</p>

Plan național de acțiuni privind asigurarea calității învățământului superior din Republica Moldova
pentru perioada 2021-2023

	calității	externă.	<p>asigurarea externă a calității în mod ciclic, ținând cont, acolo unde este cazul, de prevederile legislative sub care își desfășoară activitatea. Prin urmare, depinzând de cadrul legislativ, asigurarea externă a calității poate lua diferite forme și se poate concentra pe diferite nivele de organizare (cum ar fi program, facultate sau instituție).</p> <p>Asigurarea calității este un proces continuu care nu se finalizează odată cu feedback-ul extern, cu raportul de evaluare externă sau cu procesul de follow-up din instituție. Prin urmare, instituțiile se asigură că progresul făcut de la ultima evaluare externă a calității este luat în considerare atunci când se pregătesc pentru evaluarea următoare.</p>
--	-----------	----------	--

Anexa 2

Principiile fundamentale și normele de conduită în activitatea experților evaluatori

- 1) Supremația legii și a interesului comunitar general în fața interesului personal.
- 2) Promovarea culturii calității în procesul evaluării.
- 3) Competența profesională, ca principiu conform căruia toate activitățile desfășurate de experții evaluatori sunt tratate cu responsabilitate, competență și eficiență, pe baza cunoștințelor și aptitudinilor dobândite, în acest sens experții evaluatori au următoarele obligații:
 - a) să cunoască legislația specifică activității desfășurate, să se preocupe în mod constant de creșterea nivelului de pregătire;
 - b) să își dezvolte permanent competențele profesionale cerute de procedurile de evaluare și să participe în programe de formare profesională organizate sau recomandate de ANACEC;
 - c) să își îndeplinească cu responsabilitate toate obligațiile stabilite prin procedurile de evaluare.
- 4) Integritatea, principiu conform căruia activitatea experților evaluatori este exercitată cu onestitate și corectitudine, în acest sens experții evaluator trebuie să respecte următoarele reguli de conduită:
 - a) să evite orice activitate care le-ar putea afecta credibilitatea, obiectivitatea și imparțialitatea;
 - b) să semnaleze conducerii ANACEC dacă se află în situație de incompatibilitate sau conflict de interese între calitatea de evaluator și alte calități care decurg din activitatea sa și să solicite înlocuirea cu alt expert evaluator în cazul în care constată situația de incompatibilitate sau conflict de interese;
 - c) să nu furnizeze informații sau date false în timpul și/sau după desfășurarea activității de evaluare.
- 5) Obiectivitatea, principiu conform căruia concluziile și opiniile formulate de experții evaluatori în activitatea desfășurată trebuie să se bazeze exclusiv pe dovezile și documentele analizate, fără alte influențe externe. Astfel, experții evaluatori au următoarele obligații:
 - a) să întocmească rapoartele de evaluare în mod obiectiv, analizând toate aspectele relevante din activitatea evaluată;
 - b) să nu se lase influențați de interese personale sau ale unor terți în formularea opiniilor proprii;
 - c) să nu trateze cu superficialitate informațiile, datele, documentele obținute în procesul de evaluare;
 - d) să nu omită, cu rea-credință, informații, date și documente obținute în timpul procesului de evaluare;
 - e) să își fundamenteze concluziile, observațiile/recomandările/ariile de îmbunătățire din rapoartele întocmite în timpul evaluării exclusiv pe fapte și documente verificate provenind din surse sigure și neechivoce.

- 6) Confidențialitatea, principiu conform căruia experților evaluatori le este interzis să dezvăluie datele cu caracter personal, informațiile și documentele care li se pun la dispoziție în exercitarea activității de evaluator. În acest sens, experții evaluatori au următoarele obligații:
 - a) să semneze un angajament de confidențialitate în momentul antrenării în activitatea de evaluare;
 - b) să nu utilizeze în interes personal sau în beneficiul unor terți informațiile dobândite în cursul desfășurării activității de evaluare;
 - c) să nu facă publice informații sau documente care ar putea aduce atingere prestigiului și imaginii publice a celor evaluați.
- 7) Independența, principiu conform căruia experții evaluatori trebuie să își exercite activitatea cu imparțialitate și să își manifeste independența față de orice influențe externe și grupuri de interese. În acest sens experții au următoarele obligații:
 - a) să aibă o atitudine imparțială și independentă față de orice interes politic, economic, religios, etnic sau de altă natură în exercitarea activității de evaluare;
 - b) să nu se implice în activități sau relații care ar putea afecta activitatea de evaluare pe care o desfășoară și să aducă la cunoștința conducerii ANACEC orice act sau fapt care ar putea afecta activitatea;
 - c) să nu presteze alte servicii în afara celor cele prevăzute de cadrul legal în vigoare în ceea ce privește activitatea de evaluare desfășurată.